

Den nordiska elmarknaden- Den fula ankungen

Stockholm (HedgeNordic.com) - När man talar om råvarumarknader och gör en indelning i exempelvis industrimetaller eller energi med olja och gas i spetsen, så förekommer sällan eller aldrig diskussionen om el som underliggande råvara. Detta trots att el ingår som en betydande andel i många länders BNP. En anledning är att det för många länder inte funnits någon reglerad marknadsplats att agera på alternativt har marknaden varit för liten och fragmenterad för att attrahera olika former av marknadsaktörer.

För Norden, som både ur ett marknadsperspektiv och med EU-direktiv numera även ihopkopplat med stora delar av norra Europa via förbindelser, ser det annorlunda ut. Det som började som en nationell marknadsplats i Norge 1992 med namnet Nord Pool, spred sig snabbt till övriga nordiska länder. Sedan 2010 ägs marknadsplatsen av amerikanska Nasdaq och ingår som en del i NasdaqOMX Commodities. Under en lång tid har den nordiska elmarknaden via Nord Pool varit världens största och ledande börs när det gäller transparent handel med clearade forwards,-futures- och optionskontrakt för el med dagsvolymen motsvarande aktiehandeln på Oslo börs. En ställning som lär vara ohotad ett tag framöver.

Varje marknad med dess specifika instrument och kontrakt brukar ha en egen karaktäristik som kan skilja sig åt från övriga tillgångsslag fastän man de senaste årtionden sett att finansmarknaderna är hårdare sammanlänkade genom både aktier, räntor och råvaror. Det unika med den nordiska elmarknaden och dess instrument är dess styrande inslag från väderparametern till skillnad från många övriga marknader. Prissättningen sker i vanlig ordning av förhållandet mellan utbud och efterfrågan där den senare är inelastisk på kort sikt med undantag för temperaturvariationer. Ett stort fokus hamnar därför på hur utbudet fluktuerar där tillgången på snö och vatten är avgörande för producenternas strategier i ett fysiskt system med stora inslag av vattenkraft.

Parametrar som kol och gas har stundtals för de längre terminskontrakten en påverkan för prissättningen men i takt med att både Norden och norra Europa bygger ut sin kraftproduktion med förnyelsebara källor som vind- och solkraft så ökar väderberoendet ånyo för hela marknaden och hela dess terminskurva.

När man i den finansiella världen letar med ljus och lykta efter okorrelerade tillgångsslag för att skapa en diversifierad portfölj så är det få som tänker på att leta efter investeringar som varierar med hur vädret skapar trender och som exempelvis inte enbart följer makroekonomisk statistik. Med tanke på att det finns investeringsmöjligheter i den nordiska elmarknaden både för kortsiktiga handlare och för mer långsiktiga investerare så gör det den till en ytterst intressant marknadsplats att allokera kapital till via diverse etablerade fonder och diskretionär förvaltning via managed accounts.

För närvarande kan den nordiska elmarknaden också vara extra intressant för en investering på lite längre sikt då vi senaste året handlat ned terminspriserna på el i Norden till historiskt låga nivåer på grund av mycket nederbörd och fortsatt införsel av billig subventionskraft. Just nu har vi en tendens till att stabil basproduktion från främst kol och gas läggs ned på grund av att den inte är ekonomisk lönsam. Detta är naturligtvis bra ur miljösynpunkt, men det innebär att vi också kan drabbas av en utbudsproblematik i det fallet att väderförhållandena eller konjunktur skulle skapa en stor efterfrågeökning.

Bild: (c) Snvv—shutterstock.com